



Hoe een zorgboerderij op te  
zetten die zich richt op  
mensen met overgewicht?

Een handvat voor u, als ondernemer.



Voor de studie Dier-, & Veehouderij aan de hogeschool Inholland te Delft, is er het thema 'introductie Dier en Samenleving' opgesteld. Voor dit thema is er een nieuwe vorm van multifunctionele landbouw bedacht. Dit project is de basis voor deze projectgroep om een adviesboekje voor u te schrijven over het bedachte onderwerp; een dieet-boerderij.

**Dit boekje kan een leidraad zijn voor degene die interesse heeft in het verbreden van zijn/haar bedrijf op het gebied van een nieuwe vorm van zorg.**



# Inhoud

	<b>Inleiding</b>	P. 6
1.	<b>Concept dieetboerderij</b>	9
o	Doelgroep	9
o	Standaard	9
o	Structuur	9
o	Belangrijke zaken	10
o	Hoofdtak	10
o	Beweging	10
o	Eten	10
o	Extra opties	11
2.	<b>Wat komt er bij kijken?</b>	12
o	Voorwaarden bedrijf	12
o	Opzet	12
o	Kwaliteit	12
o	Veiligheid	13
o	Mensen op uw bedrijf	14
o	Personeel	15
o	Promotie of niet?	15
o	Accommodatie	16
o	Activiteiten	16
3.	<b>Organisaties</b>	18
4.	<b>Financiering</b>	20
5.	<b>SWOT-analyse</b>	22

# Inleiding

## Trends en behoeften

Het is belangrijk om in te spelen op aanwezige behoeften en trends, wil een nieuwe ondernemingsvorm slagen. Op het moment is afvallen en op gewicht zijn, een grote trend. Eigenlijk is dat al vele jaren zo. Daartegenover staat dat er steeds meer mensen kampen met overgewicht. Zoveel, dat het als een serieus maatschappelijk probleem gezien moet worden. Het percentage van de Nederlandse bevolking tussen 25-45jaar met matig overgewicht was in 2009 30%. In hetzelfde jaar kampte ongeveer 10% van de totale Nederlandse bevolking tussen de 25-45jaar met ernstig overgewicht, oftewel obesitas. Als u daarbij bedenkt dat er ongeveer 16,5 miljoen mensen in Nederland leven, kunt u zich voorstellen dat de doelgroep van een dieetboerderij een groot deel van de Nederlandse bevolking beslaat.



Of iemand overgewicht heeft, wordt bepaald aan de hand van het BMI. Dit staat voor Body Mass Index. De formule om de BMI te berekenen is het gewicht in kg's delen door de lengte in het kwadraat (in meter). Heeft iemand een BMI van 18-25 dan heeft de persoon in kwestie een normaal gewicht. Tussen de 25 en 30 is er sprake van licht overgewicht en boven de 30 heet het overgewicht 'obesitas'.

## Doelgroep

De doelgroep van een dieetboerderij is het deel van de Nederlandse bevolking die met overgewicht kampt. U kunt als ondernemer zelfs uw grenzen en doelen bepalen. Wilt u mensen met extreem overgewicht helpen, of gaat u voor de groep mensen die minder overgewicht hebben maar voor wie het toch verstandig is een aantal kilo's kwijt te raken? Daarnaast kunt u bedenken of u de mensen die op uw boerderij zullen komen, wilt helpen met allen het afvalen, of daarnaast ook met het op orde krijgen van hun leven of bijvoorbeeld een ander levensritme wilt aanleren.

## Maatschappelijk belang

Voor Nederland worden de directe kosten als gevolg van overgewicht en obesitas geschat op drie tot vijf procent van het budget van de gezondheidszorg. Dit komt neer op ruim een half miljard euro per jaar. De indirecte kosten in de vorm van ziekteverzuim, verloren arbeidsjaren, uitkeringen en dergelijke, bedragen circa twee miljard euro per jaar. Door de groep mensen met overgewicht te verkleinen, kan het geld van de gezondheidszorg op andere manieren besteed worden. Preventie en vermindering van ernstig overgewicht zou een goed doel kunnen zijn voor dat deel van het budget. Wederom; voorkomen is beter dan genezen!

Nederlandse boeren maken steeds meer omzet met multifunctionele landbouwactiviteiten. Multifunctionele landbouw houdt in dat u als boer naast bijvoorbeeld het houden van koelen, ook nog een andere tak op uw bedrijf heeft die voor inkomsten zorgt.

Vanuit dit perspectief gezien is het een financieel gunstige stap om van de huidige landbouwactiviteiten over te gaan op multifunctionele landbouwactiviteiten.



### Groen is goed

Het buitenleven heeft een positieve invloed op de gezondheid. Dit kan op verschillende manieren teweeg gebracht worden. Aan de ene kant zijn er directe invloeden; een groter visueel contact met een natuurlijke omgeving beïnvloedt de gezondheid op een positieve manier. Anderzijds zijn de effecten van de natuur op situaties en gedrag indirect bevorderend voor de gezondheid. Er kan geconcludeerd worden dat de natuur/het buitenleven stimuleert tot bewegen, wat erg nuttig is voor mensen met overgewicht. Buiten zijn bevordert sociale contacten en helpt bij het herstellen van stress en mentale vermoeidheid. U kunt zich wel voorstellen wat voor invloed meewerken en leven op uw boerderij op de doelgroep zal hebben!

### Doel

Het doel van het project, en van dit boekje is: Een handvat bieden om een zorgboerderij op te kunnen zetten die zich richt op mensen met overgewicht.

### Opzet

Dit informatieboekje zal beginnen met het concept. Daarbij worden vragen behandeld als 'Wat is het?', 'Wie is de doelgroep?' en 'Wat zijn de mogelijkheden?'. Vervolgens zal er een hoofdstuk gewijd worden aan wat er allemaal komt kijken bij het opzetten van een dergelijke zorgboerderij. Om het geheel af te ronden komen er organisaties en natuurlijk niet te vergeten, de financiën aan bod.

Het aantal gezondheidsklachten blijkt met 0,15% per persoon te dalen voor elke 10 % meer groen in de woonomgeving. In gebieden waar 90 % van de omgeving rond een woning groen is, zal slechts 8,2 % van deze bewoners zich ongezond voelen. In gebieden waar 10 % groen is, voelen 13,3 % van de mensen zich ongezond. Alle leeftijden hebben evenveel voordeel aan groene ruimten in hun levensomgeving. Lager geschoolede bevolkingsgroepen profiteren het meest van groen in hun levensomgeving.

**Hopelijk is dit werk een steun, maar vooral een inspiratiebron voor u als ondernemer om mee te helpen de maatschappij gezond te krijgen en houden!**



# Hoofdstuk 1: Concept dieetboerderij

## Doelgroep

De doelgroep voor een dieetboerderij is de groep mensen met overgewicht. U kunt voor uw bedrijf uw doelgroep specificeren; u kunt zich toespitsen op bijvoorbeeld mensen met kantoorbanen die te weinig bewegen, of op gezinnen, of op mensen die hun leven op orde willen krijgen, meer zelfverzekerdheid willen verkrijgen etcetera. Het is maar net bij welke groep uw interesse ligt.

*Overgewicht is een stijgend probleem in Nederland. Dit komt mede doordat er gemiddeld te weinig bewegen wordt door mensen en er geen gezonde maaltijden gemaakt worden, maar even een snelle hap. Door deze stijgende lijn is het nodig dat er meer aandacht aan de mensen met overgewicht besteed wordt. Werken op een boerderij is voor deze mensen een uitstekende optie om af te vallen.*



## Standaard

Inspannend lichamelijk werk, eten op vaste tijden, gezonde maaltijden, een vast ritme. De perfecte manier om ritme in het leven te krijgen en de perfecte manier om af te vallen. Dit is het concept van de dieetboerderij. Misschien een idee voor uw bedrijf?

## Structuur

Op een dieetboerderij werken en leven mensen met overgewicht met u mee. Deze mensen kunnen verschillende klussen doen. Dit betekent wel dat er genoeg ruimte en werk op uw boerderij nodig zal zijn. Daarnaast kunt u uw klanten met u mee laten eten, om zo voor structuur en gezonde maaltijden te zorgen. Dit is erg goed om af te vallen. Mocht dit u niet aanspreken, kunt u bijvoorbeeld een dieetist hiervoor inschakelen. Het begeleiden van mensen met overgewicht in moeilijke periodes is misschien niet aan u besteed, bijvoorbeeld omdat u hier niet de juiste kwalificaties hebt of omdat uw interesse hier niet ligt. In dit geval kunt u overwegen hier personeel voor in te schakelen. U kunt hiervoor samenwerken met bijvoorbeeld een psycholoog, een voedingspecialist een arts etc.

### **Belangrijke zaken**

Voor uw cliënten kunt u een verblijf laten bouwen of een gedeelte van de boerderij verbouwen voor de huisvesting. Hoe u dit inricht staat helemaal vrij, maar houd er rekening mee dat uw cliënten zich soms willen terugtrekken om even tijd voor zichzelf te hebben. Plaats dus liever 1 cliënt in 1 slaapkamer. Daarnaast is de veiligheid een erg belangrijk punt. U moet er voor zorgen dat uw bedrijf veilig is voor uw cliënten, er mogen bijvoorbeeld geen scherpe en gevaarlijke voorwerpen en gereedschappen rondslingeren. Zorg er dus voor dat alles een vaste veilige plek heeft. Uw cliënten zullen, zeker als zij er pas zijn, een redelijk grote omvang hebben. Zorg er dus voor dat er geen smalle doorgangen zijn waar zij werken, bijvoorbeeld in de melkstal. Laat uw grote machines (tractor e.d.) ook op een vaste plek staan en zorg er voor dat de doorgangen tussen uw machines niet te nauw zijn. Meer zaken over veiligheid kunt u vinden in hoofdstuk 3 onder het kopje 'veiligheid'.



### **Hoofdtak**

Wat er op uw bedrijf gebeurt, kunt u zelf weten. Het is wel aan te raden hier vooraf goed over na te denken. Wilt u uw huidige bedrijf als hoofdtak houden, of gaat de tweede tak

die rol overnemen? Kortom, waar wilt u hoofdzakelijk uw brood mee verdienen en waar liggen uw interesses? U moet hiervoor een bewuste keuze maken, want dit bepaalt voor een groot deel hoe u uw bedrijf inricht.

### **Beweging**

Wie beweegt verbruikt energie en zo verbrandt men vet. Het werk op een boerderij is, zoals u weet, meestal vrij intensief. Zorg ervoor dat uw cliënten goed werken en geef uw cliënt werk dat hij/zij intensief vindt maar wel aankan. Als uw cliënten niet veel aankunnen, kunt u ze lichter werk geven en dit langzaam opbouwen. Het gaat er niet per se om hoe hard ze werken, maar om dat er energie verbruikt wordt.

### **Eten**

Regelmatig eten: als u uw cliënten regelmatig laat eten, bijvoorbeeld 3 maaltijden per dag en 3 tussendoortjes vermindert dit hun hongergevoel. Bij deze tussendoortjes moet u vooral denken aan gezonde, niet vette etenswaren. Ook voor cliënten die een probleem hebben met een gezond eetpatroon zullen deze vaste tijden versterkend werken.



### Extra opties

U kunt uw bedrijf als functie, naast het houden en zorgen voor uw dieren, het begeleiden van cliënten en het verblijf op de boerderij geven. Al zijn er uiteraard nog veel meer opties. De volgende opties zijn volkomen vrijwillig en ook niet noodzakelijk voor een goede dfeetboerderij, maar zij kunnen een leuke en nuttige aanvulling zijn voor uw bedrijf.

Opties voor uw bedrijf kunnen zijn:

- Een eigen groentetuin: hier zien uw cliënten hoe gezonde voeding groeit en waar het vandaan komt. Ook kunnen zij in de tuin werken en zo een gedeelte van hun eigen eten verbouwen. Voor een groentetuin kunt u ook subsidie krijgen van de overheid.
- Verschillende workshops geven: deze kunnen bijvoorbeeld over koken gaan, afwisselend eten of onderwerpen over landbouwhuisdieren. Ook kunt u aan creatieve workshops denken zoals fotograferen of schilderen.
- Een survivalprogramma: u kunt een survivalprogramma opzetten door weilanden of bossen bij u in de buurt, dit versterkt ook de teamgeest en samenwerking binnen uw groep.
- Een lesprogramma: u kunt uw cliënten les laten geven over bijvoorbeeld gezond eten en afvallen aan kinderen van de basisschool. Deze kinderen kunnen daarna nog een rondleiding krijgen op het bedrijf, hier kunnen zij veel

van leren.

- Als u samenwerkt met een voedingspecialist kunt u op uw bedrijf een ruimte inrichten waar hij/zij het beroep kan uitoefenen.
- Een winkel met streekproducten: naast uw boerderij kunt u een winkel beginnen met producten uit de streek. Dit hoeven niet alleen maar producten uit uw eigen boerderij te zijn maar dit kunnen ook producten zijn van andere boerderijen bij u in de buurt.
- U zou een avondprogramma vast kunnen stellen, of beloningen voor een week werken, denk aan een leuke workshop. De invulling van het concept is vrij voor ieder bedrijf, hierdoor is het op elk bedrijf toe te passen.

Dit is slechts een klein gedeelte van de vele mogelijkheden die erbij gedaan kunnen worden. Er zijn uiteraard nog veel meer opties maar het is te uitgebreid om alles in dit boekje op te nemen, hierbij kunt u zo creatief zijn als u zelf wilt.



## Hoofdstuk 2: Wat komt er bij kijken?

### Voorwaarden bedrijf

Om te verbreden in de agrarische sector moet een bedrijf aan een aantal punten voldoen:

- Uw bedrijf moet financieel en ruimtelijk de ruimte hebben om uit te breiden.
- U moet mensgericht zijn.
- U moet aanpassingen en uitbreidingen kunnen accepteren.
- U moet conflicten op kunnen lossen en om kunnen gaan met emotionele mensen.

Zijn al bovenstaande punten haalbaar en geen probleem? Dan is verbreding van uw bedrijf misschien iets voor u!

### Opzet

Het opzetten van een dieetboerderij vraagt veel tijd en inzet. Naast het al bestaande ondernemerschap komt er de verantwoordelijkheid van goede begeleiding van de cliënten bij. Zinvol bezig zijn met arbeid, binnen ieders mogelijkheden, kunt u als een heilzame vorm van dagbesteding zien. Werken en leven op een dieetboerderij kan een mens aanzetten tot nieuw gedrag en een grotere zelfwaardering. Ook kunnen mensen die moeite hebben met het dagelijkse ritme, dit hier weer leren en oppakken zodat ze in het normale dagelijkse leven ook weer een ritme hebben. Er zijn verschillende instanties die u kunnen helpen en informatie

bieden over het opstarten van een zorgboerderij.

### Ondernemersplan

Met een ondernemersplan wordt het idee concreter. Hierbij zet u de plannen op een rij en zo behoudt u goed het overzicht. Daarom is het slim een ondernemersplan te maken om uw dieetboerderij op te zetten. Onderdeel hiervan is een missie. Een voorbeeld van een missie kan zijn: "Het bedrijf is een succes als de cliënten afvallen en voldoende leren om op een gezondere manier verder te leven (en zo misschien wel hun streefdoel kunnen behalen), waarbij de winst van de boerderij niet verkleint. Dan is het bedrijf een succes."

Naast het hebben van een missie, is het slim en handig om doelen te stellen. Deze kunnen beknopt, maar ook zeer uitgebreid zijn. Voorbeeld beknopte doelen:

- Dagbesteding
- Arbeidsmatige dagbesteding
- Arbeidstraining
- Afvallen

### Kwaliteit

Met een kwaliteitskeurmerk kunt u als dieetboerderij laten zien dat u een bedrijf van goede kwaliteit heeft. Omdat de kwaliteitssystemen en kwaliteitscriteria uit de 'reguliere zorg' niet



zomaar te gebruiken zijn op een zorgboerderij, is er een speciaal kwaliteitswaarborg voor zorgboerderijen gekomen.

De Kwaliteitswet voor de zorg schrijft voor dat de zorgverlener (dus boer) aan de kwaliteit werkt en daar jaarlijks verslag van doet. De Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) erkenning vraagt ook om toetsbare kwaliteit. Daarnaast eist de ARBO wet dat iedere onderneming (dus dieetboerderij) een risico inventarisatie uitvoert. Verzekeraars vragen ook om veiligheidsmaatregelen en kwaliteitsborging, zo zijn de risico's te beperken worden de premies betaalbaar gehouden.

Bovenstaande zijn meerdere redenen voor u als dieetboer om aan kwaliteit te werken. Het kwaliteitskeurmerk wordt verleend door de Stichting Landbouw en Zorg. De Stichting Landbouw en zorg verzorgt daarbij de registratie van de kwaliteitssystemen. De Vereniging van Zorgboeren in Nederland en de LTO Vakgroep Verbrede Land- en Tuinbouw ondersteunen de borging van de kwaliteit. De belangrijkste punten van het keurmerk voor de cliënt zijn: deskundige begeleiding, een veilige omgeving, waarborging van duidelijke afspraken, persoonlijke ontwikkeling en welzijn staat hoog in het vaandel, iedereen mag er komen kijken.

De registratie en het toetsen van het kwaliteitssysteem kunnen worden aangevraagd bij het Landelijk Steunpunt.

### **Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector (HKZ)**

De Kwaliteitswet Zorginstellingen verplicht bedrijven en/of instellingen om 'verantwoorde zorg' te leveren. HKZ zorgt ervoor dat de kwaliteit toetsbaar en genormeerd wordt. Daarmee stelt HKZ uw zorgboerderij daarmee in staat om uw aanbod continue te verbeteren. Het doel is harmonisatie van kwaliteitsbeoordeling in zorg en welzijn. Zo kan de kwaliteit in verschillende sectoren op dezelfde manier beoordeeld worden.

### **Veiligheid**

Als u met mensen gaat werken die nog nooit of zelden op een boerderij zijn geweest, is het belangrijk dat er op de veiligheid wordt gelet. Voor zowel de mensen als voor de dieren.

Voor de cliënten is het van belang dat er voldoende begeleiding rond loopt die, mochten er problemen of vragen zijn, de cliënten kunnen helpen. Ook is het handig dat er goede regels en afspraken gemaakt worden zodat misstanden en miscommunicatie voorkomen kan worden. Een voorbeeld van zo'n afspraak kan zijn; niet roken in en om de stallen of het is verplicht om overals en laarzen te dragen als u met de koeien werkt. Omdat de cliënten overdag mee helpen op het bedrijf moeten ze goed voorgelicht worden over de machines waarmee ze moeten werken, hoe ze moeten omgaan met de koe en waar ze allemaal op moeten

letten. Als dit goed en duidelijk vermeld wordt, vermindert u de kans op ongelukken op uw bedrijf. Het is noodzakelijk dat er een plan is voor noodgevallen, voor het geval het toch een keer fout gaat op uw bedrijf. Verstandig is deze met uw cliënten door te nemen, zodat zij weten wat ze moeten doen in geval van nood.

Andere punten waar onder andere op gelet kan worden zijn:

- Voldoende verlichting, zodat de cliënten ook in het donker veilig over het terrein kunnen lopen.
- Dat er voldoende blusmateriaal aanwezig is zoals brandblussers en blusdekens. En dat de cliënten deze ook weten te vinden.
- Er moeten voldoende EHBO koffers aanwezig zijn, en deze moeten net als het blusmateriaal op een centrale plek hangen waar de cliënten ze makkelijk kunnen vinden. Ook moet er een bedrijfshulpverleners (BHV) zijn.
- Mocht u openliggende putten hebben, zorg dat deze goed worden afgezet, zodat de cliënten er niet in kunnen vallen.
- Als er bewegende onderdelen aan een machine zitten, zorg dat deze goed worden afgeschermd, zodat de cliënt zich er niet aan kan bezeeren.
- Als de cliënt met machines moet werken die een hoog geluidsniveau produceren, is het gebruik van oorbeschermers aan te raden.

Verder kunt u natuurlijk uw eigen richtlijnen, die u gebruikt voor de veiligheid op uw bedrijf, blijven volgen.

### Mensen op uw bedrijf

Als u een dierboerderij wilt beginnen, moet u er rekening mee houden dat er elke dag mensen op uw bedrijf zijn, zowel overdag als 's avonds. Dit betekent dat u een groot deel van uw privacy inlevert. Omdat de cliënten intern zitten, kunt u er voor kiezen om samen met ze te eten. U kunt ze begeleiden in het dagelijkse werk op de boerderij zoals het melken van de koeien. Maar als de cliënten vrije tijd hebben, blijven ze ook op uw boerderij, dus moet u er wel rekening mee houden dat de cliënten iets te doen hebben.

Verder kunt u er voor kiezen om zelf het aanspreekpunt te zijn voor u cliënten, of dat u dit over laat aan iemand anders. Als u zelf het aanspreekpunt bent, kunt u zelf bepalen hoeveel privacy u inlevert. Als u 24 uur per dag aanspreekbaar bent, heeft u bijna geen privacy meer aangezien iedereen elk uur van de dag naar u toe kan komen. U kunt er ook voor kiezen om tussen bepaalde, vooraf gestelde tijden aanspreekbaar te zijn (bijvoorbeeld van 7 uur 's ochtends tot 9 uur 's avonds). Dit heeft als voordeel dat u dan 's avonds uw privacy heeft. Dit kunt u helemaal zelf bepalen hoeveel uur per dag u aanspreekbaar wilt zijn.

Houd hierbij rekening met wie er op uw bedrijf aanwezig zijn. Zijn dit alleen de cliënten of ook een arts, een psy-

choloog of een diëtist? En wanneer zijn zij aanwezig? En dan zijn er ook de familieleden/vrienden van de cliënten die misschien wel even langs willen komen. Al deze mensen komen dus ook op uw bedrijf als u hiermee akkoord gaat. Deze mensen moeten ook te woord worden gestaan. U zou er voor kunnen kiezen om de arts, psycholoog, diëtist of wat voor begeleider dan ook, een eigen plekje te geven op uw bedrijf te geven. Denk bijvoorbeeld aan een eigen kantoorje waar ze de cliënten kunnen ontvangen. Het voordeel hiervan is, is dat u niet gestoord hoeft te worden in uw werk als er een diëtist langs komt. Wederom is dit weer geheel aan u in te vullen naar uw eigen behoeftes.

#### **Personeel**

U kunt er voor kiezen om alleen te werken op de dieetboerderij, maar u kunt er ook voor kiezen om met een team te werken. Het voordeel aan een team is dat u werk uit handen kunt geven. Zoals begeleiders. Als u alleen werkt bent u de enige begeleider op uw bedrijf. Als u dan bijvoorbeeld 10 mensen die willen afvallen heeft rond lopen is het lastig om op alle 10 te 'letten.' Als u een team heeft van bijvoorbeeld 3 vaste begeleiders, is de werkdruk al weer een stuk lager. De begeleiders kunnen de cliënten helpen met het werken in de stal en dan kunt u bijvoorbeeld de cliënten helpen met het melken. Naast het gewone personeel dat u in dienst kunt hebben kunt u ook kiezen voor een vast team van artsen,

diëtisten psychologen en mental coaches. Zo weet u precies wie er op uw bedrijf komt en hebben de cliënten ook een vast persoon om mee te werken en die hun helpt. Ook dit is geheel persoonlijk. Een voordeel van een vast team is dat de werkdruk afneemt. Het kan voor de cliënten ook fijner zijn dat ze elke keer de zelfde mensen voor zich hebben, dit is voor het ritme en regelmaat van de cliënten ook voordelig. Een nadeel kan zijn dat er dan wel veel mensen op uw bedrijf rond lopen. Dit moet u maar net prettig vinden. Als u liever niet al te veel mensen op uw bedrijf wilt hebben lopen is het aan te raden om met een klein team of alleen te werken.

#### **Promotie of niet?**

Het is aan uw zelf of u promotie wilt maken voor uw dieetboerderij of niet. Een voordeel van promotie maken is, is dat u een vrij breed publiek trekt. Een nadeel is wel dat hier veel tijd, geld en energie in gaat zitten. U kunt er ook voor kiezen om geen of heel weinig reclame te maken, onder het motto de mensen komen vanzelf wel hier naar toe. Het is dan in het begin even de vraag of ze u wel vinden, maar als het bedrijf eenmaal loopt heeft u niet de kosten van de reclame.

Enkele promotie mogelijkheden zijn:

- Mond op mond reclame
- Via een plaatselijke krant
- Via folders bij bijvoorbeeld de dokter

- Via de radio
- Via de lokale/regionale tv

#### **Accommodatie**

De cliënten moeten tijdens hun verblijf op uw boerderij ergens verblijven. Er zijn verschillende accommodatiemogelijkheden. Zo kunt u er voor kiezen om de cliënten allemaal op één slaapzaal te laten slapen, iedere cliënt een eigen kamer, of dat 2 cliënten een kamer delen. De slaapmogelijkheden kunnen in een deel van uw huis zijn, of in een apart gebouw. Moeten de cliënten een badkamer delen met z'n allen, of krijgen ze per tweetal een badkamer? Hebben de cliënten hun eigen woonkamer en keuken of deelt u uw eigen woonkamer en keuken met de cliënten? Dit zijn allemaal punten waar u rekening mee kan houden. Als u uw privacy wilt hebben is het aan te raden om de cliënten een eigen woonkamer te geven, zodat u zich kunt terug trekken in uw eigen woonkamer. Maar vindt u het gezellig om samen met uw cliënten te eten, kunt u samen de keuken delen. Zet u een aantal blokhutten, bungalows, tenten of nog een huis neer of gaat u uw eigen huis uitbouwen? Kiest u voor een recreatie zaal of worden alle activiteiten in de woonkamer gehouden? Bouwt u een fitnesszaal en kantoortjes voor de arts, psycholoog en diëtist of gebruikt u die grond liever voor boerengolf of een moestuin?

Een ander punt waar u rekening mee kunt houden is dat als de cliënten voor een lange tijd op uw bedrijf zitten er ook een mogelijkheid moet zijn waar de cliënten bijvoorbeeld hun kleding kunnen wassen. Moeten de familieleden dat doen, krijgen ze een eigen was hok of mogen ze de wasmachine van u zelf gebruiken? Krijgen ze internet en telefoonkosten gratis? Of zitten er aan kosten aan verbonden?

Het is aan u om te beslissen hoe u de accommodatie wilt hebben.

#### **Activiteiten**

U kunt naast het normale werk op de boerderij zoals melken ook een aantal andere activiteiten aanbieden aan uw cliënten of misschien wel aan recreanten.

Enkele voorbeelden van activiteiten:

- Boerengolf
- Een survivalterrein
- Maisdoolhof
- Een fitnesszaal
- Voorlichting geven aan kinderen op scholen
- Een moestuin bijhouden
- Een winkeltje bij houden waarin er streekproducten verkocht wordt.
- Oud Hollandse spelletjes spelen

- Een tocht door het boerenlandschap per huifkar of tractor
- Koeknuffelen
- Workshops geven
- Hoe eet ik gezond (iemand leert de cliënten op een gezonde manier te eten).
- Fotografie
- Koken
- Schilderen
- Kaas maken
- Pottenbakken
- Ect.



## Hoofdstuk 3: Organisaties

In dit hoofdstuk kunt voor het oprichten van een dieetboerderij nuttige organisaties vinden die u kunt benaderen met vragen over regelgeving en verschillende gezonde voedingspatronen. U kunt hierbij ook advies vragen over de financiering, beweging en hoe u uw cliënten met een onstabiele geest het beste kunt geven op uw bedrijf.

Het principe van een dieetboerderij is hetzelfde als het principe van een zorgboerderij; zorg verlenen aan mensen die dat nodig hebben. Er zijn verschillende organisaties die u advies kunnen geven of waar u zich bij aan kunt sluiten.

Organisaties Zorg & landbouw en verbrede landbouw. Een van deze organisaties is 'Landbouw en zorg' deze organisatie werkt aan de promotie, het stimuleren en ondersteunen van initiatieven voor de zorgboerderij. Zij kunnen u adviseren over bijvoorbeeld financiering regelgeving en kwaliteitsbewaking.

Dan is er bijvoorbeeld ook nog de organisatie 'Verenigde zorgboeren'. Dit is een organisatie die zich richt op alle landbouw-zorgcombinaties in Nederland. Het doel is het stimuleren, promoten en ondersteunen van perspectiefvolle initiatieven op het gebied van landbouw en zorg. Daarnaast is er 'taskforce Multifunctionele Landbouw' deze is een ontwikkelingspartner voor initiatieven in de multifunctionele landbouw. Ze steunen dus boeren die willen verbreden.

De totale omzet in de MFL steeg in de periode van 2007-2009 met circa 28 procent van 322 miljoen naar 411 miljoen euro. Vergeleken met de primaire landbouw is dit een erg positief gegeven. In de totale primaire landbouw daalde de productiewaarde in de periode 2007-2009 met 3,4 procent.

Daarnaast zijn er per provincie of streek organisaties die landbouw en zorg combinaties steunen, voorbeeld van zo'n organisaties is Vereniging BEZIG: Boeren en Zorg in Gelderland. Dit is een vereniging van zorgboerderijen die samen werkt aan erkenning, bekendheid en ontwikkeling van de combinatie zorg en landbouw. Doordat BEZIG in 2006 de AWBZ-erkenning gekregen heeft, kunnen de aangesloten boerderijen aanspraak maken op vergoeding voor de begeleiding van sommige deelnemers op hun boerderij. Vanuit dit perspectief bekeken, is het dus raadzaam uit te zoeken of er in uw provincie ook zo'n vereniging is.

### Zorgorganisaties

Verder zijn er nog bepaalde organisaties gericht op zorg, dat zijn de volgende:

**GGD;** Deze organisatie geeft advies en stelt richtlijnen voor de volksgezondheid. U kunt hier advies vragen over hoe u om kunt gaan met overgewicht en wat er aan te doen is.





**TNO;** Deze organisatie onderzoekt verschillende methoden om af te vallen en maakt onder andere producten die langer verzadigen zodat uw cliënten langer geen honger gevoel hebben. Hierdoor zullen zij minder snel behoefte hebben om een calorierijk tussendoortje te pakken.



**GGZ;** Deze organisatie richt zich op de behandeling van mensen met een onstabiele geest, dit kunnen ook mensen zijn waar u mee te maken krijgt. Bijvoorbeeld zijn dit mensen die geen controle hebben over hun eetgedrag of mensen die gaan eten om bepaalde problemen te vergeten.

### **Overgewicht en obesitas bij kinderen rukt op**

woensdag 6 oktober 2010 18:40

Amsterdam - Kinderen zitten veel te veel en sporten te weinig, zo blijkt uit de nieuwste bewegcijfers van TNO. Meer dan de helft van de jeugd beweegt onvoldoende. De gevolgen zijn er dan ook naar: overgewicht en obesitas rukken op onder de Nederlandse jeugd.

# Hoofdstuk 4: Financiering

## Verzekeraars

Voor de cliënten die op de dieetboerderij komen is het niet altijd makkelijk om het verblijf te kunnen betalen. Vaak zit daar een flink koste plaatje aan vast en dit zou een reden kunnen zijn waardoor mensen besluiten om niet aan het programma mee te doen. Om er voor te zorgen dat iedereen naar de dieetboerderij kan komen, ook de mensen met een lager inkomen, kan de verzekering een grote rol spelen. Op dit moment wordt nog niet alles vergoed, maar de meeste zorgverzekeraars vergoeden een deel van de dieetadviezen\*. Dit is nog maar een klein deel, maar als de dieetboerderijen een succes worden, zou er misschien gekeken kunnen worden of er niet meer vergoed kan worden in de toekomst. Zorgverzekeraars die een dieetadvies vergoeden:

- CZ
- VGZ
- Menzis
- De Amersfoortse
- FBTO
- IZA
- Interpolis

\* Dieetadviesing is voorlichting over voeding en eetgewoonten met een medisch doel. Een diëtist is de aangewezen deskundige die voedingspatronen ontdekt, bestudeert en zo nodig aanpast. De diëtist kan door middel van het adviseren van een bepaald eetpatroon(dieet) de lichamelijke gezondheid bevorderen.

## Subsidies

Subsidies zijn in veel onderdelen te verdelen, vooral bij de veehouderij zijn deze veel te verkrijgen. In dit hoofdstuk wordt er verder ingegaan op de subsidies die voor uw bedrijf belangrijk kunnen zijn tijdens het opzetten van de dieetboerderij. Daarnaast zijn er misschien nog meer subsidies waar uw aanspraak op maakt, echter wordt er hier niet verder op in gegaan.

Over het algemeen is het de bedoeling dat u uw cliënten goed bezig houdt met het werken met vee. Hiernaast kan u door het aanvragen van subsidies de cliënten op uw boerderij bezighouden. Een aantal subsidies waarmee dit goed kan, zijn;

- Programma Beheer- Provinciale subsidieregeling natuurbeheer (PSN)  
Dit is beheeren van een stukje natuurgebied dat u eventueel in uw bezit heeft.
- Slootkantenbeheer  
Dit is het onderhouden van de slootkanten die aan uw land grenzen.
- Botanisch beheer  
Hier wordt er gestimuleerd om akkers, waardevolle kruiden en verschillende soorten grassen in graslanden te behouden en te ontwikkelen.
- Weidevogelbeheer  
Door het beschermen van broedende weidevogels krijgt u

deze subsidie.

Dit zijn allemaal algemene subsidies die u wel degelijk kunnen helpen met een hoger inkomen en het bezighouden van de cliënten. Desalniettemin is de belangrijkste subsidie voor aan het begin van het project diegene die u krijgt voor een innovatie project in de veehouderij. U en uw dieetboerderij zijn nog relatief innovatief en wie zegt dat u het alleen bij een dieetboerderij houdt? In dit boekje heeft u vooral de rode draad gekregen. Het is aan u om met een mooi en innovatief plan te komen en aan de slag te gaan.

#### **Fondsen**

Het verkrijgen van fondsen is niet vanzelfsprekend en u maakt er dan ook niet zo snel kans op. Er zijn maar weinig fondsen die voor de veehouderij beschikbaar zijn, echter is er toch één waar u altijd aanspraak opmaakt. Het Diergezondheidsfonds is het fonds dat is op gericht voor eventuele uitbraken van ernstige ziektes. Het fonds dekt kosten die te leef zijn gebracht naar aanleiding van een epidemie.

## Hoofdstuk 5: SWOT-analyse

De SWOT-analyse is een is een bedrijfskundig model dat de sterktes en zwaktes van het bedrijf de kansen en bedreigingen daarvan in de omgeving analyseert. Dit is erg nuttig om uw strategie te bepalen. De Engelse term SWOT staat voor Strengths, Weaknesses, Opportunities & Threats. De sterke-zwakteanalyse kan ook als hulpmiddel werken als er beslissingen genomen moeten worden of als u als bedrijf een andere positie in de markt in wilt nemen.

Hiernaast het schema met daarin de sterke punten, zwakke punten, kansen & bedreigingen van een mogelijke dieetboerderij.

# SWOT

## Intern

- Innovatief plan dus een 'gat in de markt'
- Weinig factoren die veel kosten meebrengen
- Extra hulp op de boerderij
- Maatschappelijk verantwoord
- Leuk voor de cliënten
- Extra inkomen voor het bedrijf
- Voor veel mensen toegankelijk
- Stadsmensen maken kennis met platteland
- Met meerde mensen tegelijk afvallen motiveert
- Vele opties, er zijn nog geen grenzen

## Extern

- Er zijn al vele dieetvormen
- Kosten zijn relatief hoog voor een dieet
- De cliënten zijn niet thuis
- Niet iedereen houdt van dieren
- Er is nog niets bewezen omdat het nieuw is.
- Er zijn (nog geen) subsidies voor
- Uw privacy vermindert

## Intern

- De opties zijn grenzeloos. Er zijn vele kansen omdat dit een gat in de markt is en er eigenlijk nog niet een echte rode draad is.
- Er zijn nog geen dieetboerderijen in Nederland en er is gebleken dat er wel behoefte naar is.

## Extern

- Andere diëten
- Een sapkuurresort
- Kortingen/bezuinigingen in subsidiegeld en zorgverzekeringen kunnen een bedreiging vormen

## Colofon

Met dank aan Ben Bentvelzen, Aïde Roest, Martin Bons, Rachid Mesaoudi en alle geënqueteerden voor het geven van inzicht, mogelijkheden, sturing en motivatie voor dit project!

### Samenstelling boekje:

Lianne Koot  
Geir Sizoo  
Gerrit Klein  
Saskia Maas  
Inge Krijger

### Layout

Inge Krijger

### Bronnen

[www.CZ.nl](http://www.CZ.nl)  
[www.VGZ.nl](http://www.VGZ.nl)  
[www.Menzis.nl](http://www.Menzis.nl)  
[www.De Amersfoortse.nl](http://www.DeAmersfoortse.nl)  
[www.FBTO.nl](http://www.FBTO.nl)  
[www.IZA.nl](http://www.IZA.nl)  
[www.Interpolis.nl](http://www.Interpolis.nl)  
[www.portaalnatuurgenlandschap.nl](http://www.portaalnatuurgenlandschap.nl)  
[www.minlnv.nl](http://www.minlnv.nl)  
[www.cbs.nl](http://www.cbs.nl)  
[www.kvk.nl](http://www.kvk.nl)  
[www.carrieretijger.nl](http://www.carrieretijger.nl)